

Pleidleisiau a Thrafodion – Y Cyfarfod Llawn

Lleoliad y cyfarfod:

Y Siambr – Y Senedd

Dyddiad y cyfarfod:

Dydd Mercher, 18 Medi 2019

Amser y cyfarfod: 13.30

Gellir gwyllo'r cyfarfod ar [Senedd TV](#) yn:

<http://senedd.tv/cy/5843>

227

---

1 Cwestiynau i'r Gweinidog Cyllid a'r Trefnydd

Dechreuodd yr eitem am 13.30

Gofynnwyd y 6 chwestiwn cyntaf. Gwahoddodd y Llywydd Iefarwyr y pleidiau i ofyn cwestiynau i'r Gweinidog ar ôl cwestiwn 2.

2 Cwestiynau i Weinidog y Gymraeg a Chysylltiadau Rhyngwladol

Dechreuodd yr eitem am 14.20

Gofynnwyd y 6 chwestiwn cyntaf. Atebwyd cwestiwn 2 gan y Dirprwy Weinidog Diwylliant, Chwaraeon a Thwristiaeth. Gwahoddodd y Llywydd Iefarwyr y pleidiau i ofyn cwestiynau i'r Gweinidog ar ôl cwestiwn 2.

3 Cwestiynau i Gomisiwn y Cynulliad

Dechreuodd yr eitem am 15.06

Gofynnwyd y 3 cwestiwn.

4 Cwestiynau Amserol

Dechreuodd yr eitem am 15.16

Gofyn i Weinidog yr Economi a Thrafnidiaeth

Atebnyd gan y Dirprwy Weinidog yr Economi a Thrafnidiaeth

Cynulliad
Cenedlaethol
Cymru

National
Assembly for
Wales

John Griffiths (Dwyrain Casnewydd): A wnaiff Llywodraeth Cymru roi'r wybodaeth ddiweddaraf am y camau a gymerwyd ers cyhoeddi'r bwriad i gau gwaith dur Orb yng Nghasnewydd?

Suzy Davies (Gorllewin De Cymru): A wnaiff y Gweinidog roi'r wybodaeth ddiweddaraf am gynlluniau Llywodraeth Cymru i gefnogi penderfyniad Ineos Automotive i leoli eu hunain ym Mhen-y-bont ar Ogwr? – **Ni ofynnwyd y cwestiwn**

5 Datganiadau 90 Eiliad

Dechreuodd yr eitem am 15.29

Gwnaeth Neil McEvoy ddatganiad am Dathlu Owain Glyndwr.

6 Cynnig o dan Rheol Sefydlog 26.17(iii) mewn perthynas â'r Bil Senedd ac Etholiadau (Cymru)

Dechreuodd yr eitem am 15.31

NDM7134 [Elin Jones \(Ceredigion\)](#)

Cynnig bod Cynulliad Cenedlaethol Cymru, yn unol â Rheol Sefydlog 26.17(iii), yn cytuno y dylai trafodion Cyfnod 2 y Bil Senedd ac Etholiadau (Cymru) gael eu hystyried gan Bwyllgor o'r Cynulliad Cyfan.

[Bil Senedd ac Etholiadau \(Cymru\)](#)

Derbyniwyd y cynnig yn unol â Rheol Sefydlog 12.36.

7 Cynnig o dan Rheol Sefydlog 16.5 i sefydlu pwyllgor

Dechreuodd yr eitem am 15.31

Gohiriwyd y bleidlais ar y cynnig o dan yr eitem hon tan y Cyfnod Pleidleisio.

NDM7136 [Elin Jones \(Ceredigion\)](#)

Cynnig bod Cynulliad Cenedlaethol Cymru, yn unol â Rheol Sefydlog 16.5:

1. Yn sefydlu Pwyllgor ar Ddiwygio Etholiadol y Cynulliad.
2. Yn cytuno mai cylch gwaith y Pwyllgor yw archwilio argymhellion y Panel Arbenigol ar Ddiwygio Etholiadol y Cynulliad.

3. Yn cytuno y caiff y Pwyllgor ei ddiddymu yn dilyn dadl yn y Cyfarfod Llawn ar ei adroddiad terfynol.

Cynhaliwyd pleidlais ar y cynnig:

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
35	1	11	47

Derbyniwyd y cynnig.

8 Dadl ar adroddiad y Pwyllgor Iechyd, Gofal Cymdeithasol a Chwaraeon: Gwasanaethau Endosgopi yng Nghymru

Dechreuodd yr eitem am 15.32

NDM7132 [Dai Lloyd \(Gorllewin De Cymru\)](#)

Cynnig bod Cynulliad Cenedlaethol Cymru:

Yn nodi adroddiad y Pwyllgor Iechyd, Gofal Cymdeithasol a Chwaraeon ar wasanaethau endosgopi yng Nghymru, a [osodwyd](#) yn y Swyddfa Gyflwyno ar 8 Ebrill 2019.

Derbyniwyd y cynnig yn unol â Rheol Sefydlog 12.36.

9 Dadl y Ceidwadwyr Cymreig – Ansawdd Aer

Dechreuodd yr eitem am 15.57

Gohiriwyd y bleidlais ar y cynnig a'r gwelliannau o dan yr eitem hon tan y Cyfnod Pleidleisio.

Cynhaliwyd pleidlais ar y cynnig heb ei ddiwygio

NDM7133 [Darren Millar \(Gorllewin Clwyd\)](#)

Cynnig bod Cynulliad Cenedlaethol Cymru:

1. Yn nodi mai yng Nghymru y mae peth o'r ansawdd aer gwaethaf yn y DU a bod rhai ardaloedd wedi torri rheoliadau'r UE ers sawl blwyddyn, gan arwain at gymryd Llywodraeth Cymru i'r llys am ddiffyg gweithredu.

2. Yn gresynu bod tua 2,000 o bobl yn marw'n gynnar bob blwyddyn (6 y cant o'r holl farwolaethau yng Nghymru) o ganlyniad i ansawdd aer gwael.
3. Yn nodi ymhellach bod llygredd aer yn dwysáu cyflyrau presennol ar yr ysgyfaint ac yn achosi asthma a chanser yr ysgyfaint, ac nad oes dealltwriaeth lawn eto o effeithiau hirdymor ansawdd aer gwael.
4. Yn galw ar y Cynulliad hwn i basio bil aer glân, a'i ddeddfu, yn ystod tymor y Cynulliad hwn, cyn etholiadau nesaf y Cynulliad.
5. Yn credu y dylai'r Ddeddf:
  - a) ymgorffori yn y gyfraith ganllawiau ansawdd aer Sefydliad Iechyd y Byd;
  - b) mandadu Llywodraeth Cymru i gynhyrchu strategaeth ansawdd aer statudol bob 5 mlynedd;
  - c) rhoi dyletswydd statudol ar awdurdodau lleol i fonitro ac asesu llygredd aer yn briodol, a chymryd camau yn ei erbyn;
  - d) cyflwyno 'hawl i anadlu' lle y mae'n ofynnol i awdurdodau lleol hysbysu grwpiau agored i niwed pan fydd rhai lefelau yn torri'r canllawiau a argymhellir.

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
14	0	33	47

Gwrthodwyd y cynnig heb ei ddiwygio.

Cyflwynwyd y gwelliannau a ganlyn:

Gwelliant 1 – [Rebecca Evans \(Gwyr\)](#)

Dileu popeth a rhoi yn ei le:

Cynnig bod Cynulliad Cenedlaethol Cymru:

Yn nodi bod lefelau annerbyniol o lygredd aer yn parhau mewn rhai ardaloedd o Gymru, y DU ac Ewrop.

Yn gresynu at y ffaith bod rhai amcangyfrifon yn awgrymu bod dod i gysylltiad ag ansawdd aer gwael am dymor hir yn cyfrannu at farwolaeth cynifer â 36,000 o bobl yn y DU, a chynifer â 1,400 o bobl yng Nghymru.

Yn nodi hefyd y gall dod i gysylltiad â llygredd aer yn y tymor byr wneud clefydau anadlol yn waeth, fod dod i gysylltiad â llygredd aer yn yr hirdymor yn cynyddu perygl afiachusrwydd a marwolaeth o ganser yr ysgyfaint a chyflyrau eraill, ac y gallwn ddisgwyl i effeithiau iechyd eraill ansawdd aer gwael ddod i'r amlwg wrth i'r ddealltwriaeth wyddonol wella.

Yn croesawu camau cadarnhaol gan Lywodraeth Cymru gan gynnwys cyflwyno terfynau cyflymder parhaol o 50mya; cyflwyno ymgyrch y Diwrnod Aer Glân a datblygu Cynllun Aer Glân i Gymru.

Yn galw ar Lywodraeth y DU a Llywodraeth Cymru i ddefnyddio pob cam deddfwriaethol ac anneddfwriaethol posibl er mwyn gwella ansawdd aer.

Cynhaliwyd pleidlais ar welliant 1:

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
26	0	21	47

Derbyniwyd gwelliant 1.

Gan fod gwelliant 1 wedi'i dderbyn, cafodd gwelliant 2 ei ddad-ddethol

Cynhaliwyd pleidlais ar y cynnig fel y'i diwygiwyd:

NDM7133 [Darren Millar \(Gorllewin Clwyd\)](#)

Cynnig bod Cynulliad Cenedlaethol Cymru:

1. Yn nodi bod lefelau annerbyniol o lygredd aer yn parhau mewn rhai ardaloedd o Gymru, y DU ac Ewrop.
2. Yn gresynu at y ffaith bod rhai amcangyfrifon yn awgrymu bod dod i gysylltiad ag ansawdd aer gwael am dymor hir yn cyfrannu at farwolaeth cynifer â 36,000 o bobl yn y DU, a chynifer â 1,400 o bobl yng Nghymru.

3. Yn nodi hefyd y gall dod i gysylltiad â llygredd aer yn y tymor byr wneud clefydau anadlol yn waeth, fod dod i gysylltiad â llygredd aer yn yr hirdymor yn cynyddu perygl afiachusrwydd a marwolaeth o ganser yr ysgyfaint a chyflyrau eraill, ac y gallwn ddisgwyl i effeithiau iechyd eraill ansawdd aer gwael ddod i'r amlwg wrth i'r ddealltwriaeth wyddonol wella.

4. Yn croesawu camau cadarnhaol gan Lywodraeth Cymru gan gynnwys cyflwyno terfynau cyflymder parhaol o 50mya; cyflwyno ymgyrch y Diwrnod Aer Glân a datblygu Cynllun Aer Glân i Gymru.

5. Yn galw ar Lywodraeth y DU a Llywodraeth Cymru i ddefnyddio pob cam deddfwriaethol ac anneddfwriaethol posibl er mwyn gwella ansawdd aer.

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
25	0	20	45

Derbyniwyd y cynnig fel y'i diwygiwyd.

10 Dadl Plaid Cymru – Cyfiawnder Hinsawdd

Dechreuodd yr eitem am 16.55

Gohiriwyd y bleidlais ar y cynnig a'r gwelliannau o dan yr eitem hon tan y Cyfnod Pleidleisio.

Cynhaliwyd pleidlais ar y cynnig heb ei ddiwygio:

NDM7137 [Rhun ap Iorwerth \(Ynys Môn\)](#)

Cynnig bod Cynulliad Cenedlaethol Cymru:

1. Yn croesawu'r alwad gan Greta Thunberg ac ymgyrchwyr ieuenctid o Fridays for Future, i oedolion ymuno â myfyrwyr a phobl ifanc sydd ar streic ar 20 Medi 2019 i fynnu cyfiawnder hinsawdd.
2. Yn cymeradwyo'r rôl y mae myfyrwyr a phobl ifanc wedi'i chwarae yng Nghymru ac ar draws y byd o ran dod ag argyfwng yr hinsawdd i sylw llunwyr polisi a'r cyhoedd.
3. Yn cefnogi'r streiciau a'r gwrthdystiadau a drefnwyd gan bobl ifanc ac oedolion ar 20 Medi 2019.

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
8	0	39	47

Gwrthodwyd y cynnig heb ei ddiwygio.

Cyflwynwyd y gwelliannau a ganlyn:

Gwelliant 1 – [Darren Millar \(Gorllewin Clwyd\)](#)

Dileu popeth a rhoi yn ei le:

Yn cymeradwyo'r rôl y mae pobl ifanc wedi'i chwarae o ran llywio'r agenda newid yn yr hinsawdd, fodd bynnag, yn credu nad streic a phobl ifanc yn colli ysgol yw'r ateb.

Yn cydnabod y pryder cyhoeddus eang ynghylch cynhesu byd-eang a bod cyfyngu ar y newid yn yr hinsawdd yn gofyn am ymdrech a chydweithrediad rhyngwladol, ac yn nodi'r camau canlynol a gymerwyd i fynd i'r afael â phryderon o'r fath:

a) y rôl flaengar y mae Llywodraeth y DU wedi'i chwarae o ran mynd i'r afael â newid yn yr hinsawdd a symud i dwf glân;

b) bod y DU wedi lleihau allyriadau dros 40 y cant ers 1990 tra'n tyfu'r economi gan fwy na dwy ran o dair, sef y perfformiad gorau fesul person nag unrhyw genedl arall yn y G7;

c) bod Llywodraeth y DU wedi gosod targed sero net â rhwymedigaeth gyfreithiol i roi terfyn ar gyfraniad y DU i gynhesu byd-eang yn gyfan gwbl erbyn 2050.

Yn nodi datganiad argyfwng hinsawdd Llywodraeth Cymru ond yn gresynu at fethiant y llywodraeth i gyflwyno cyfres gynhwysfawr o fesurau sy'n addas ar gyfer argyfwng o'r fath.

Cynhaliwyd pleidlais ar welliant 1:

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
12	1	34	47

Gwrthodwyd gwelliant 1.

Gwelliant 2 – [Rebecca Evans \(Gwyr\)](#)

Dileu pwynt 1 a rhoi yn ei le:

Yn cefnogi galwad mudiad Fridays for Future ar gyfer holl wleidyddion ac arweinwyr busnes i wrando ar bobl ifanc oherwydd bod angen eu penderfynoldeb, eu syniadau a'u hymdrechion ar frys i sicrhau Cymru carbon isel.

Cynhaliwyd pleidlais ar welliant 2:

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
27	8	13	48

Derbyniwyd gwelliant 2.

Gwelliant 3 – [Rebecca Evans \(Gwyr\)](#)

Dileu pwynt 3 a rhoi yn ei le:

Yn croesawu'r ymrwymiad gan Lywodraeth Cymru i roi'r bleidlais i bobl ifanc 16 ac 17 oed erbyn etholiadau Cynulliad Cenedlaethol Cymru yn 2021, gan roi llais cryfach i'r bobl ifanc hynny ynghylch sut y mae Cymru'n wynebu'r her newid hinsawdd.

Cynhaliwyd pleidlais ar welliant 3:

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
30	3	15	48

Derbyniwyd gwelliant 3.

Cynhaliwyd pleidlais ar y cynnig fel y'i diwygiwyd:

NDM7137 [Rhun ap Iorwerth \(Ynys Môn\)](#)

Cynnig bod Cynulliad Cenedlaethol Cymru:

1. Yn cefnogi galwad mudiad Fridays for Future ar gyfer holl wleidyddion ac arweinwyr busnes i wrando ar bobl ifanc oherwydd bod angen eu penderfynoldeb, eu syniadau a'u hymdrechion ar frys i sicrhau Cymru carbon isel.
2. Yn cymeradwyo'r rôl y mae myfyrwyr a phobl ifanc wedi'i chwarae yng Nghymru ac ar draws y byd o ran dod ag argyfwng yr hinsawdd i sylw llunwyr polisi a'r cyhoedd.

3. Yn croesawu'r ymrwymiad gan Lywodraeth Cymru i roi'r bleidlais i bobl ifanc 16 ac 17 oed erbyn etholiadau Cynulliad Cenedlaethol Cymru yn 2021, gan roi llais cryfach i'r bobl ifanc hynny ynghylch sut y mae Cymru'n wynebu'r her newid hinsawdd.

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
26	15	6	47

Derbyniwyd y cynnig fel y'i diwygiwyd.

11 Dadl Plaid Cymru – Tâl ac amodau gweithwyr y GIG

Dechreuodd yr eitem am 17.25

Gohiriwyd y bleidlais ar y cynnig a'r gwelliannau o dan yr eitem hon tan y Cyfnod Pleidleisio.

Cynhaliwyd pleidlais ar y cynnig heb ei ddiwygio:

NDM7138 [Rhun ap Iorwerth \(Ynys Môn\)](#)

Cynnig bod Cynulliad Cenedlaethol Cymru:

1. Yn gresynu at gynigion Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr i ymestyn sifftiau nyrsio heb dâl ar gyfer dros 4,000 o nyrsys a gweithwyr cymorth gofal iechyd.
2. Yn ofni colli ewyllys da ymysg staff sydd eisoes yn gweithio drwy eu cyfnodau egwyl neu sydd ar alwad ar eu wardiau neu eu hunedau.
3. Yn galw ar Lywodraeth Cymru i ddiogelu tâl ac amodau gweithwyr rheng flaen o fewn y GIG drwy sicrhau bod y cynnig atchweliadol hwn yn cael ei ddiddymu.

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
13	0	35	48

Gwrthodwyd y cynnig heb ei ddiwygio.

Cyflwynwyd y gwelliannau a ganlyn:

Gwelliant 1 – [Rebecca Evans \(Gwyr\)](#)

Dileu popeth a rhoi yn ei le:

Cynnig bod Cynulliad Cenedlaethol Cymru:

Yn gwerthfawrogi gweithlu'r GIG a'n trefniadau gwaith partneriaeth gymdeithasol.

Yn disgwyl i holl gyrff y GIG weithio, ymgysylltu ac ymgynghori gyda'u staff, eu hundebau llafur a chyrrff cynrychiadol eraill ar newidiadau gweithredol sy'n effeithio ar staff.

Cynhaliwyd pleidlais ar welliant 1:

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
27	0	21	48

Derbyniwyd gwelliant 1.

Gan fod gwelliant 1 wedi'i dderbyn, cafodd gwelliannau 2, 3 a 4 eu dad-ddethol

Cynhaliwyd pleidlais ar y cynnig fel y'i diwygiwyd:

NDM7138 [Rhun ap Iorwerth \(Ynys Môn\)](#)

Cynnig bod Cynulliad Cenedlaethol Cymru:

1. Yn gwerthfawrogi gweithlu'r GIG a'n trefniadau gwaith partneriaeth gymdeithasol.
2. Yn disgwyl i holl gyrff y GIG weithio, ymgysylltu ac ymgynghori gyda'u staff, eu hundebau llafur a chyrrff cynrychiadol eraill ar newidiadau gweithredol sy'n effeithio ar staff.

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
33	3	11	47

Derbyniwyd y cynnig fel y'i diwygiwyd.

12 Cyfnod pleidleisio

Dechreuodd yr eitem am 17.46

Crynodeb o Bleidleisiau

13 Dadl Fer

Dechreuodd yr eitem am 17.51

NDM7135 [Rhianon Passmore \(Islwyn\)](#)

Hapus i Redeg

Creu Cymru egniol lle mae dinasyddion yn rhedeg, yn cerdded neu'n loncian bob dydd i wella eu llesiant corfforol, emosiynol a meddyliol.

Daeth y cyfarfod i ben am 18.14

Cynhelir Cyfarfod Llawn nesaf y Cynulliad am 13.30, Dydd Mawrth, 24 Medi 2019